

EXPERIENȚA INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI CIRCULAȚIEI RUTIERE

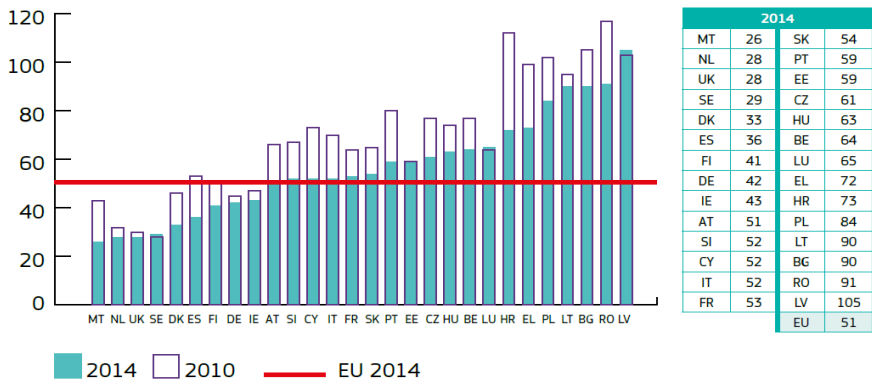
Autor: Doctorand Vasile BOSTAN
Conducător științific: dr. Victor CEBAN

Universitatea Tehhnică a Moldovei

***Abstract:** Securitatea rutieră ține in mare măsură de oameni. Analiza succeselor obținute de către statele Uniunii Europene, în speță experiența Marii Britanie, Suediei și Olandei, care sunt liderii mondiali în domeniul asigurării siguranței circulației rutiere, și respectiv evidențierea măsurilor necesare pentru a fi implementate la nivelul Republicii Moldova. Această sntsliză reprezintă un punct de pornire pentru în domeniul siguranței rutiere. Rolul în procesul de asigurare a securității pe care îl joacă factorul politic, prin prisma implementării unei strategii la nivel național ce ar prevedea un plan de acțiuni concrete, stimulate prin punctarea unor scopuri care urmează a fi atinse, cum ar fi reducerea numărului persoanelor decedate sau grav rănite în urma accidentelor rutiere, precum și alte măsuri cu caracter de armonizare a legislației naționale.*

***Cuvinte cheie:** circulația rutieră, securitate rutieră, viziune, strategie, legislație națională, accidente rutieră, rata deceselor, traumatisme.*

Securitatea rutieră ține in mare măsură de oameni. În fiecare zi milioane de oameni utilizează drumurile: pe jos, conducând automobile și biciclete. Fiecare accident rutier soldat cu deces sau răni grave este o tragedie. Iată de ce reducerea numărului persoanelor decedare în urma accidentelor rutiere reprezintă o prioritate în domeniul asigurării și îmbunătățirii siguranței circulației rutiere. De către multe state occidentale au fost depuse eforturi considerabile direcționate spre asigurarea unui nivel cât mai ridicat al siguranței rutiere. Totodată acest aspect reprezintă un domeniu căruia nu îi este acordată atenția necesară.

Source: CARE (EU road accidents database).

Figura 1

Conform statisticilor pe parcursul anului 2014 în Uniunea Europeană aproximativ 25 700 de persoane au decedat în urma accidentelor rutiere, iar alte 200 000 au suferit leziuni grave. Cu toate acestea, programele legate de siguranța circulației rutiere în Uniunea Europeană sunt unele de succes. În anul 2014 au fost înregistrat un declin de 5700 de persoane decedate în comparație cu 2010, reprezentând un regres de 18%. În anul 2000, doar câteva state membre a UE avea o rată de fatalitate mai mică de 80 de decese la un milion de locuitori. Către anul 2014, doar 5 state membre au avut o rată mai mare de cea menționată. În UE rata fatalității pe drumuri reprezintă 51 decesuri la un milion de cetățeni. În Suedia, Olanda, Marea Britanie și Malta, rata fatalității reprezintă sub 30 decesuri la un milion de locuitori. Ratele deceselor pentru statele membre ale Uniunii Europene sunt prezentate în figura 1.

Chiar și pentru UE, cifrele menționate sunt uimitoare, fiind rezultatul unei muncii perseverente în domeniul securității circulației rutiere pe întreg spațiu al UE.

Un aspect ce conferă o importanță deosebită securității circulației rutiere îl reprezintă vârsta persoanelor care suferă traumatisme sau mor ca urmare a accidentelor. Statistica Uniunii Europene pentru anul 2014 (tabelul 1), prezintă grupurile de vârstă și procentajul deceselor, precum și ponderea din populația activă.

Astfel, mai mult din jumătate din personale decedate în accidente (53%), sunt personale din categoriile active a forței de muncă, persoane cuprinse între vârstele de 15-49 ani, ce reprezintă 46% din populația

Uniunii Europene. Persoanele din categoria dată reprezintă în linii generale motorul unei economii viabile pentru un stat.

Tabelul 1

AGE GROUP*	% OF FATALITIES	% OF POPULATION
<15	<3	16
15-24	17	11
25-49	36	35
50-64	19	20
>65	25	18

Eforturile direcționate spre diminuarea impactului asupra economiei prin intermediul minimalizării numărului persoanelor decedate sau grav rănite, sau materializat în viziuni, strategii, programe, proiecte de siguranță a circulației rutiere implementate la nivelul comunității europene și a fiecărui stat în particular. În state precum Marea Britanie, Suedia și Olanda aceste măsuri au fost inițiate mai mult de un sfert de deceniu în urmă, iar implementarea lor eventual au salvat mii de vieți omenești.

Toate aceste succese se datorează măsurilor întreprinse de autoritățile naționale spre implementarea în practică a o varietate de măsuri, care împreună constituie baza pentru punerea în aplicare a măsurilor în toate domeniile siguranței rutiere. Activitatea în acest domeniu susține toată cealaltă activitate în materie de siguranță rutieră. Măsurile date se referă la cadrul general de organizare, la viziunile asupra siguranței rutiere, la obiective și strategii, la asigurarea și alocarea resurselor financiare și la instrumentele și strategiile de selecție și punere în aplicare a măsurilor de siguranță rutieră.

În aceeași ordine de idei putem menționa și Strategia Siguranței Circulației Rutiere a Noii Zeelande aprobată în 2010 (figura 2), care se bazează pe abordarea metodologică a ierarhizării priorităților siguranței rutiere prezentate în figura 3. La efectuarea unei analize a componentelor sistemului, a nivelelor piramidei, sunt evidențiază progresele efectuate pe parcursul perioadelor studiate. Necesitatea efectuării unei comparării emerge din necesitatea de a evalua impactul intervențiilor la nivelul programelor și măsurilor de siguranță, atât la etapa intermediară (indicatorii de performanță), cât și la etapa finală (numărul deceselor și a persoanelor rănite în accidentele rutiere). Oricum fiecare nivel a acestei ierarhii poate fi influențat de anumiți factori externi și de asemenea de practicile de studiere a accidentelor rutiere.

În general un factor important, iar uneori primordial îl constituie intervenția statului pe segmentul studiat. În state precum Marea Britanie, Olanda și Suedia politicile în domeniul siguranței rutiere au fost implementate pe parcursul a câteva decade. Nivelul siguranței rutiere, precum și progresele obținute, este determinat de factorii politici, și depinde de modalitatea cum sunt gestionate politicile în domeniu. Implementarea strategiilor, programelor și măsurilor în domeniul siguranței circulației rutiere este „punctul zero” pentru obținerea rezultatelor scontate: reducerea numărului de accidente, respectiv a persoanelor decedate sau rănite, reducerea costurilor, alte beneficii sociale.

În Uniunea Europeană, la nivelul Comisiei Europene, au fost stabilite sarcini de reducere a numărului de persoane decedate ca urmare a accidentelor rutiere, pentru perioade bine stabilite și cu cifre concrete (pentru perioada 2000-2010 reducerea numărului de accidente cu fatalități cu 50%). Totodată fiecare stat în parte a setat sarcinile sale de reducere a fatalităților pe drumuri: 32,5% pentru Suedia, 37% pentru Marea Britanie, 29,5 pentru Olanda. Sunt cifre ambițioase dar care au rezultat cu numeroase vieți omenești salvate. Cifrele prezentate confirmă utilitatea implicării statului în activitățile de conexe celor de asigurare a siguranței circulației rutiere. Implicarea factorului politic la nivel legislativ, în coroborare cu descentralizarea eforturilor de implementarea a măsurilor stabilite la nivel local, a fost un factor determinant pentru obținerea rezultatului dorit. Astfel au procedat state cu o bogată experiență în domeniu.

Absența unei strategii puternice și bine definite împiedică dezvoltarea unei culturi de siguranță în multe țări, ducând la o atitudine de violență inutilă în rândul participanților la trafic. Comportamentul agresiv la volan, manevrele periculoase, conducerea vehiculelor sub influența alcoolului și viteza neadaptată condițiilor de drum sunt câteva din problemele care au impact direct și profund asupra gradului de siguranță rutieră.

Instabilitatea politică și socială, diverse priorități la nivel economic, lipsa unei baze de date actualizate a accidentelor, corupția, salariile mici, piața de munca săracă și condițiile sociale precare ale funcționarilor din cadrul autorităților responsabile sunt doar câteva dintre aspectele ce au o influență negativă asupra siguranței rutiere.

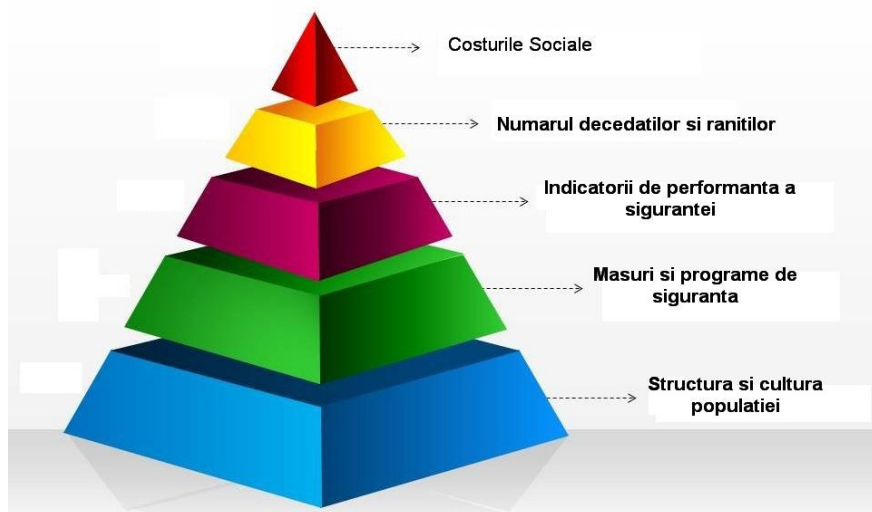

Figura 2

Subliniem că există o necesitate sporită de clasificare și standardizare a tematicilor din domeniul siguranței rutiere cum ar fi educația rutieră, construirea drumurilor, instruirea avansată a șoferilor și calitatea supravegherii și controlului de trafic.

Se impune elaborarea și implementarea standardelor globale de siguranța rutieră, a practicilor recomandate, a modelelor de răspuns de urgență și a protocoalelor de management integrat în caz de accident, inclusiv a programelor de training relevante pentru fiecare dintre acestea. Mai multe rapoarte arată că se poate reduce numărul de victime cu până la 25% printr-o mai bună funcționare a politicii rutiere în țările în curs de dezvoltare.

Toate aspectele enunțate, sunt din păcate un lucru frecvent întâlnit pe drumurile din Republica Moldova. Tendința generală de creștere a numărului de autovehicule în cadrul fluxului rutier, va agrava situația în perioada exact următoare. Raportate la infrastructura rutieră învechită, la lipsa drumurilor noi în special a autostrăzilor, precum și lipsa resurselor financiare sau alocarea insuficientă a acestora creează o imagine sumbră a viitorului pe drumurile autohtone.

Totodată sunt și aspecte pozitive ale fenomenului: înnoirea materialului rulant din exploatare, utilizarea tehnologiilor noi în procesul de monitorizare a traficului rutier, existența șoferilor cu o bogată experiență pe drumurile internaționale datorită vizitelor frecvente în spațiul UE.

Preluarea experienței din domeniu, prezentă în țările occidentale, va ușura procesul de implementare a măsurilor necesare pentru îmbunătățirea situației cu privire la siguranța circulației rutiere pe teritoriul Republicii Moldova. Modificările sunt necesare și urgente iar de rapiditatea cu care vor putea fi aplicate depinde soarta a sute sau poate mii de vieți omenești.

Bibliografie

1. M Koornstra, D Lynam, G Nilsson, *SUNflower: A comparative study of the development of road safety in Sweden, the United Kingdom, and the Netherlands*, Olanda, 2002.
2. *Road Safety Strategy 2010 of New Zealand*, LTSA, 2000.
3. Evans, A.W., *Economic Evaluation of Road Traffic Safety Measures: United Kingdom*, in: ECMT, Paris 2001.
4. *Cost effective EU Transport Safety Measures*, Brussels 2003
5. http://ec.europa.eu/transport/road_safety/index_en.htm.
6. http://www.doormetduurzaamveilig.nl/index_uk.htm.
7. <http://www.tirf.ca/index.php>.
8. <http://www.insafety-eu.org/>.
9. <http://www.dacota-project.eu/>.